Kulturutskottets betänkande

1978/79:23

med anledning av dels propositionen 1978/79:100 såvitt gäller anslag till ungdoms- och nykterhetsorganisationer jämte motioner, dels motioner om bidrag till allmän fritidsverksamhet i kommuner

1. **Statens ungdomsråd: Förvaltningskostnader.** Utskottet tillstyrker regeringens i propositionen 1978/79:100 bilaga 12 (utbildningsdepartementet) under punkten B 70 (s. 230–231) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Statens ungdomsråd: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 1 454 000 kr.

2. **Statens ungdomsråd: Utrednings- och informationsverksamhet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 71 (s. 231–232) och hemställer

att riksdagen till *Statens ungdomsråd: Utrednings- och informationsverksamhet* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 1 117 000 kr.

3. **Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.** Regeringen har under punkten B 72 (s. 232–235) föreslagit riksdagen att dels godkänna de i propositionen förordade ändringarna av reglerna för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, dels till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 45 105 000 kr.

Gällande bestämmelser för statsbidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet

Från detta anslag utgår bidrag till den centrala verksamheten inom de ungdomsorganisationer som regeringen förklarat berättigade till statsbidrag enligt förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer (ändrad senast 1978:247). Vidare utgår bidrag till vissa samarbetsorgan samt bidrag i särskild ordning till den centrala verksamheten inom vissa ungdomsorganisationer.

Statsbidrag till central verksamhet utgår enligt nyss nämnda förordning endast till organisation som bedriver verksamhet huvudsakligen bland barn och ungdom och som har minst 3 000 medlemmar i åldern 7–25 år samt lokalavdelningar i minst hälften av landets landstingskommuner. Som medlem räknas den som under närmast föregående redovisningsår har varit ansluten till lokalavdelning inom organisationen och som därvid har haft stadgeenliga möjligheter att påverka beslut rörande organisationens verk-

samhet och inriktning. Dessutom krävs att avgift har erlagts till organisationen för det verksamhetsår som upphörde under nämnda redovisningsår.

Statsbidraget utgår i form av grundbidrag och rörligt bidrag. Grundbidraget utgör 250 000 kr. Det rörliga bidraget uppgår budgetåret 1978/79 till 24 kr./medlem i intervallet 3 001–40 000 medlemmar och till 14 kr./medlem i intervallet över 40 000. Vid beräkningen av bidraget till vissa organisationer med verksamhet bland handikappade barn och ungdomar gäller att bidrag utgår om organisationen har mer än 1 500 medlemmar i åldern 7–25 år. Utöver grundbidrag utgår därvid rörligt bidrag även för antalet medlemmar i intervallet 1 501–3 000 varvid bidraget per medlem är 50 kr. I övrigt utgår bidrag enligt de generella bestämmelserna.

När ungdomsorganisation första gången erhåller statsbidrag för central verksamhet, utgår bidraget endast i form av grundbidrag. Grundbidraget nedsättes härvid till hälften av vad som eljest skolat utgå. För det andra redovisningsår för vilket organisation erhåller statsbidrag för central verksamhet utgår bidraget endast i form av grundbidrag.

Bidrag till Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation

Bidrag till Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation utgick t. o. m. budgetåret 1977/78 ur ett anslag med rubriken Bidrag till vissa elev- och föräldraorganisationer. I propositionen 1977/78:100 (bil. 12, s. 174) anförde föredragande statsrådet att bidraget till de båda elevorganisationerna i fortsättningen borde beräknas under anslaget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet. Därjämte anförde föredraganden följande.

> Jag har för de båda organisationerna beräknat 369 000 kr. resp. 350 000 kr. till central verksamhet. Elevorganisationerna erhåller innevarande budgetår vardera ett extra statsbidrag på 75 000 kr. för studiedagsinformation om SIA. Vid beräkningen av det nya statsbidraget till organisationerna har jag tagit hänsyn till att den i år påbörjade verksamheten skall kunna fortgå även under budgetåret 1978/79.

Utskottet hade ingen erinran mot vad som förordats beträffande bidrag till Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation (KrU 1977/78:20).

De organisationer som regeringen enligt 1 § i förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer förklarat vara berättigade till statsbidrag för sin centrala verksamhet finns uppräknade i regleringsbrev för budgetåret 1978/79. Bland de 57 organisationerna återfinns Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation. Det framgår vidare att de två elevorganisationerna jämte Jugoslaviska riksförbundet i Sverige erhåller statsbidrag första gången för budgetåret 1978/79. Slutligen anges att bidrag till den centrala verksamheten inom pingstförsamlingarnas ungdomsarbete utgår med 330 000 kr., till Elevförbundet med 369 000 kr. och till Sveriges elevers centralorganisation med 350 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1978/79:616 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar att Sveriges socialistiska pionjärer bör godkännas som bidragsberättigad ungdomsorganisation,

2. att riksdagen i anledning därav till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 250 000 kr. förhöjt belopp,

1978/79:1295 av Åke Gustavsson (s) och Lena Hjelm-Wallén (s) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar avslå regeringens förslag om statsbidrag till Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom,

2. att riksdagen beslutar att till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. anvisa ett förslagsanslag av 45 105 000 kr., varvid delposten 5 skall betecknas Bidrag till de politiska ungdomsförbunden och uppgå till 525 000 kr.,

1978/79:1306 av Per Olof Håkansson (s) och Lennart Bladh (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande stöd åt Riksförbundet Unga musikanter,

1978/79:2127 av Per Olof Sundman m. fl. (c) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar

1. att rörligt bidrag skall utgå med 28 kr. per medlem i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att som nya statsbidragsberättigade ungdomsorganisationer godkänna Förbundet Unga forskare och Sveriges motorcyklisters centralorganisation och tilldela dessa ett halvt grundbidrag vardera för budgetåret 1979/80,

3. att i särskilda bidrag till vissa ungdomsorganisationer anslå 600 000 kr.,

4. att tilldela de politiska ungdomsförbunden ett särskilt anslag på 500 000 kr. i enlighet med vad som anförts i motionen,

5. att till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 44 890 000 kr.,

1978/79:2128 av Per Olof Sundman m. fl. (c) vari – med hänvisning till vad som anförts i motionen 1978/79:2127 – yrkas att riksdagen beslutar att Elevförbundet och SECO skall erhålla ett anslag på 445 000 kr. resp. 420 000 kr.,

1978/79:2131 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att uttala att Kontaktnätet bör erkännas som bidragsberättigad ungdomsorganisation (yrkande 3).

Som stöd för de motionsvis framförda yrkandena har anförts i huvudsak följande.

Motionen 1978/79:616 av Lars Werner m. fl. (vpk) om statsbidraget till ungdomsorganisationerna.

Pionjärrörelsen i Sverige har en lång och rik tradition, som kan ledas tillbaka till 1920-talet. Efter att under ett antal år ha fört en tynande tillvaro har rörelsen ånyo vuxit till en stark och livskraftig barnorganisation. Verksamheten består av skolningsverksamhet, solidaritetsaktioner, sommarlägerverksamhet, ledarskolning m. m.

Sveriges socialistiska pionjärer har ansökt att bli statsbidragsberättigad som ungdomsorganisation och uppfyller klart de kriterier som ställts upp som villkor härför. Trots detta har statens ungdomsråd avstyrkt organisationens ansökan.

Motionen 1978/79:1295 av Åke Gustavsson (s) och Lena Hjelm-Wallén (s) om ökat statsbidrag till de politiska ungdomsförbunden.

Regeringen ger i årets budgetproposition en falsk bild av vilka organisationer som statens ungdomsråd föreslagit som bidragsberättigade organisationer.

Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom var två av sexton organisationer som statens ungdomsråd ej ansåg motsvara villkoren för bidrag. Det finns alltså fjorton organisationer, som i lika hög grad skulle kunna komma i fråga för statsbidrag. Det är dock enbart en liberal organisation, Liberala studentförbundet, och en moderat organisation, Aktiv ungdom, som, utöver de av ungdomsrådet förordade, av regeringen föreslagits som statsbidragsberättigade. Riksdagen bör inte godkänna en sådan manipulation av bidragen, varför framställan om anslag till dessa båda organisationer bör avslås.

Ett belopp motsvarande det som i propositionen föreslås till Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom, dvs. 275 000 kr., bör i stället ingå i det särskilda bidraget till de politiska ungdomsförbunden tillsammans med de av regeringen föreslagna 250 000 kronorna. Detta bidrag bör fördelas efter samma principer som nuvarande partistöd fördelas, dvs. efter antalet mandat för resp. parti i riksdagen. Denna fördelningsmodell användes i samband med 1976 års valrörelse, då ett motsvarande bidrag utgick.

Motionen 1978/79:1306 av Per Olof Håkansson (s) och Lennart Bladh (s) om bidrag till Riksförbundet Unga musikanter.

Riksförbundet Unga musikanter (RUM) har som målsättning att i första hand utveckla ungdomars aktiva musicerande på fritiden. Förbundet uppfyller enligt vår mening alla formella krav för att bli erkänd som statsbidragsberättigad ungdomsorganisation. Statens ungdomsråd avstyrker en sådan framställning med motiveringen att bidrag utgår från statens

kulturråd till Riksförbundet Sveriges amatörorkestrar (RSAO), vilken som moderorganisation ekonomiskt stödjer RUM. Detta motiv för avstyrkande är ohållbart och därtill diskriminerande för RUM. Vuxenorganisationen och ungdomsorganisationen bör få bidrag var för sig för resp. verksamheter. RUM bör således få stöd från statens ungdomsråd som har ansvaret för ungdomsverksamheten.

Motionen 1978/79:2127 av Per Olof Sundman m. fl. (c) om stöd till ungdomsorganisationerna.

I samband med 1975 års riksdagsbeslut angående stödet till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet ifrågasatte centerpartiet den avtrappning av det rörliga bidraget som sker vid höga medlemstal. Det finns starka skäl att följa statens ungdomsråds förslag att bidraget fr. o. m. den 1 juli 1979 utgår med ett enhetligt belopp om 28 kr. per medlem.

Ett stort antal ungdomsorganisationer vilka redovisar att de uppfyller bidragskraven står i kö för att bli godkända för statsbidrag till sin centrala verksamhet. Det är svårt för riksdag och regering att göra en riktig bedömning om vilken eller vilka organisationer utöver ungdomsrådets förslag som skall godkännas. Riksdagen bör därför följa den bedömning ungdomsrådet gjort, vilket innebär att anslag inte skall utgå till Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom.

Behovet av politisk information har ökat i och med den sänkta rösträttsåldern. De politiska ungdomsförbundens möjlighet till självfinansiering är lägre än hos de flesta andra folkrörelser, varför det är motiverat med ett speciellt bidrag till de politiska ungdomsförbundens informationsverksamhet. 250 000 kr. bör utgå i grundbidrag att fördelas lika mellan de politiska ungdomsförbund som erhåller stöd till central ungdomsverksamhet. Därtill bör 250 000 kr. anvisas i rörligt bidrag för fördelning i relation till förbundens medlemsantal.

Motionen 1978/79:2128 av Per Olof Sundman m. fl. (c) om anslag till vissa elevorganisationer.

Till Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation (SECO) utgår fr. o. m. den 1 juli 1978 bidrag via det centrala stödet till ungdomsorganisationer. Det finns anledning att hålla fast vid detta. För budgetåret 1979/80 bör därför Elevförbundet och SECO tilldelas bidrag i enlighet med statens ungdomsråds förslag, nämligen 445 000 kr. resp. 420 000 kr.

Motionen 1978/79:2131 av Lars Werner m. fl. (vpk) om ökat stöd till musikverksamhet m. m.

Det är viktigt att de fria musikgrupperna får tillräckligt med arbetstillfällen. Därvid är de ideellt arbetande organisationer som finns på arrangörssidan av stor betydelse. Bland de viktigaste bland dessa är Kontaktnätet för en icke-kommersiell kultur. Kontaktnätet är en riksorganisation, vars medlemsföreningar anordnar arrangemang med svenska progressiva musik-, teater- och

filmgrupper. Organisationens ansökan om att bli erkänd som statsbidragsberättigad ungdomsorganisation har inte bifallits. Detta regeringens beslut är felaktigt, eftersom Kontaktnätet bedriver en verksamhet som väsentligen vänder sig till ungdom och således måste räknas som ungdomsorganisation. Organisationer skall inte behöva ändra sin organisationsstruktur för att bli erkända.

Utskottet

I propositionen förordas vissa ändringar av reglerna för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet. För nästa budgetår bör enligt föredragande statsrådet helt grundbidrag till statsbidragsberättigad ungdomsorganisation utgå med 275 000 kr., vilket innebär en ökning med 25 000 kr. Det rörliga bidraget i intervallet 3 001–40 000 medlemmar föreslås öka med 2 kr. till 26 kr. För medlemstalet över 40 000 bör enligt propositionen det rörliga bidraget öka från 14 kr. till 18 kr. per medlem.

I motionen 1978/79:2127 (yrkande 1) föreslås att nuvarande ordning, som innebär att bidraget per medlem minskar allteftersom medlemsantalet ökar, ersätts med ett system med ett lika stort bidrag – 28 kr. – för varje medlem. Yrkandet överensstämmer med vad statens ungdomsråd föreslagit i sin anslagsframställning för budgetåret 1979/80.

Med anledning av detta motionsyrkande bör uppmärksammas att det rörliga bidraget enligt propositionen föreslås öka kraftigare för medlemstal över 40 000 än i intervallet 3 001–40 000 medlemmar. Det kan vidare konstateras att skillnaden i rörligt bidrag mellan högre och lägre medlemstal minskat genom att samma belopp per medlem fr. o. m. innevarande budgetår utgår i intervallet 3 001–40 000 medlemmar sedan intervallet 15 001–40 000 medlemmar slopats. Det har alltså skett en viss utjämning av det rörliga bidraget per medlem. Utskottet är inte berett förorda att samma belopp utgår för varje medlem över 3 000. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner de ändringar av reglerna för grundbidrag och rörligt bidrag som anges i propositionen och avstyrker därmed yrkande 1 i motionen 1978/79:2127.

Som framgår av det föregående utgår fr. o. m. innevarande budgetår bidrag till Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation från detta anslag. För dessa organisationer samt för Pingstförsamlingarnas ungdomsarbete utgår bidrag med särskilda belopp. Vad beträffar den sistnämnda organisationen har enligt propositionen ett anslag av 435 000 kr. beräknats för nästa budgetår. Något särskilt uttalande görs däremot inte om anslag till de båda elevorganisationerna, vilket – enligt vad utskottet inhämtat – innebär att grundbidrag och rörligt bidrag avses utgå enligt bidragssystemets regler.

I motionen 1978/79:2128 föreslås att Elevförbundet och Sveriges elevers

centralorganisation för nästa budgetår tilldelas bidrag i enlighet med statens ungdomsråds förslag, dvs. med 445 000 kr. resp. 420 000 kr. Med anledning av denna motion får utskottet anföra följande.

Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation erhåller för första gången budgetåret 1978/79 statsbidrag i egenskap av "bidragsberättigade ungdomsorganisationer". För de båda organisationerna har därvid beräknats särskilda bidrag ur detta anslag på 369 000 kr. resp. 350 000 kr.

Statens ungdomsråd har i sin anslagsframställning inte räknat med att de två elevorganisationerna skulle komma i fråga för bidrag enligt bidragssystemets regler utan föreslagit en tjugoprocentig ökning av nu utgående bidragsbelopp. Utskottet har erfarit att ungdomsrådet inte heller prövat huruvida de båda organisationerna uppfyller kriterierna för erhållande av reguljärt bidrag med avseende på exempelvis beräkning av medlemsantal och organisationsstruktur.

Utskottet anser inte att tillräckliga skäl redovisats för att bevilja Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation grundbidrag och rörligt bidrag enligt bidragssystemets regler. Som tidigare nämnts föreslås i propositionen att Pingstförsamlingarnas ungdomsarbete nästa budgetår får ett anslag av 435 000 kr., vilket innebär en ca trettioprocentig ökning. Utskottet anser det rimligt att Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation får en motsvarande uppräkning av sina bidrag. Till Elevförbundet bör sålunda utgå 480 000 kr. och till Sveriges elevers centralorganisation 455 000 kr.

Vid beräkningen av grundbidrag till ungdomsorganisationerna har föredragande statsrådet utgått ifrån att fyra nya organisationer, nämligen Förbundet Unga forskare, Liberala studentförbundet, Aktiv ungdom och Sveriges motorcyklisters centralorganisation i fortsättningen skall få bidrag ur detta anslag och för budgetåret 1979/80 – i enlighet med bidragsreglerna – erhålla halvt grundbidrag om 137 500 kr. I anslutning härtill uttalas att de fyra organisationerna enligt ungdomsrådets redovisning uppfyller gällande bidragsvillkor.

Statens ungdomsråd har föreslagit att två nya organisationer, Förbundet Unga forskare och Sveriges motorcyklisters centralorganisation, skall bli bidragsberättigade. Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom hör till den grupp av sexton organisationer som ansökt om att bli godkända som statsbidragsberättigade ungdomsorganisationer, men vilkas ansökningar på olika grunder avstyrkts av ungdomsrådet.

I motionen 1978/79:1295 (yrkande 1) föreslås att riksdagen avslår regeringens förslag om statsbidrag till Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom. Förslag av samma innebörd förs fram i motionen 1978/79:2127 (yrkande 2).

Enligt motionen 1978/79:616 bör Sveriges socialistiska pionjärer godkännas som bidragsberättigad ungdomsorganisation och tilldelas ett bidrag av 250 000 kr.

Kontaktnätet för icke-kommersiell kultur bör enligt motionen 1978/79:2131 erkännas som bidragsberättigad ungdomsorganisation.

Riksförbundet Unga musikanter bör enligt motionen 1978/79:1306 få stöd i egenskap av ungdomsorganisation, vilket motionärerna anser att riksdagen som sin mening bör ge till känna för regeringen.

Samtliga de organisationer som omfattas av yrkanden i nämnda motioner har i fråga om bidragsberättigande prövats av statens ungdomsråd. Enligt förordningen om statsbidrag till ungdomsorganisationer ankommer det på regeringen att förklara ungdomsorganisation berättigad till statsbidrag.

Utskottet har ingen erinran mot att medel under anslaget beräknas till Förbundet Unga forskare och Sveriges motorcyklisters centralorganisation. Vad beträffar Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom föreligger däremot enligt utskottets uppfattning inte tillräckliga skäl att just för dessa organisationer göra avsteg från ungdomsrådets bedömning. Utskottet som alltså delar den uppfattning som i denna fråga kommit till uttryck i motionerna 1978/79:1295 och 1978/79:2127 avstyrker därför propositionen i denna del.

Likaså avstyrker utskottet motionen 1978/79:616, yrkande 1, om bidrag till Sveriges socialistiska pionjärer.

Utskottet avstyrker motionen 1978/79:2131 (yrkande 3) om att riksdagen skall uttala sig för att Kontaktnätet bör erkännas som bidragsberättigad ungdomsorganisation.

Utskottet är inte heller berett förorda att riksdagen med anledning av motionen 1978/79:1306 uttalar sig beträffande stöd åt Riksförbundet Unga musikanter.

Riksförbundet Sveriges fritids- och hemgårdar samt Svenska samernas ungdomsförbund beviljas ur detta anslag bidrag i särskild ordning efter regeringens bestämmande. I propositionen anmäls att medelsbehovet för budgetåret 1979/80 beräknats till 650 000 kr. I motionen 1978/79:2127 föreslås riksdagen fatta beslut om att 600 000 kr. skall anslås för ändamålet (yrkande 3). Utskottet avstyrker detta motionsyrkande.

Av propositionen framgår att särskilda medel tagits upp under anslaget för de politiska ungdomsförbundens medverkan i skolorna i samband med valrörelsen hösten 1979. Medelsbehovet har beräknats till 250 000 kr. I motionen 1978/79:1295 föreslås, såvitt nu är i fråga, att riksdagen som ett särskilt stöd till de politiska ungdomsförbunden beviljar ett anslag på 525 000 kr. för budgetåret 1979/80. Enligt yrkande 4 i motionen 1978/79:2127 bör det särskilda bidraget uppgå till 500 000 kr. I båda motionerna uttrycks önskemål om principerna för bidragets fördelning.

Utskottet anser att det i motionerna anförts bärande skäl för en höjning av det belopp om 250 000 kr. som beräknats i propositionen. I enlighet med vad som föreslås i motionen 1978/79:2127 bör ytterligare 250 000 kr. anvisas för särskilt bidrag till de politiska ungdomsförbunden. Därvid tillgodoses även motionen 1978/79:1295 i allt väsentligt vad beträffar bidragsbeloppets

storlek. Utskottet anser inte att riksdagen bör fatta beslut i fråga om principerna för fördelning av bidraget. Detta bör ankomma på regeringen.

Vad beträffar medelsberäkningen föreslås i propositionen att ett förslagsanslag av 45 105 000 kr. anvisas för nästa budgetår. I motionerna 1978/79:616 (yrkande 2), 1978/79:1295 (yrkande 2) och 1978/79:2127 (yrkande 5) framförs yrkanden i fråga om anslagsbeloppets storlek. De ställningstaganden utskottet gjort dels beträffande bidrag till Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation samt till Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom, dels avseende bidrag till de politiska ungdomsförbunden påverkar medelsbehovet för nästa budgetår. Med hänsyn framför allt till svårigheterna att i förväg korrekt beräkna medelsåtgången för det rörliga bidraget måste med nödvändighet beräkningen av detta förslagsanslags storlek bli ganska osäker. Utskottet föreslår att riksdagen för nästa budgetår anvisar ett förslagsanslag av 43 500 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med avslag på motionen 1978/79:2127, yrkande 1, godkänner de ändringar av reglerna för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet som förordats i propositionen 1978/79:100,
2. att riksdagen beträffande bidrag till Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation med avslag på propositionen 1978/79:100 och med anledning av motionen 1978/79:2128 beräknar ett belopp av 480 000 kr. resp. 455 000 kr.,
3. att riksdagen beträffande frågan om bidrag till Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom med avslag på propositionen 1978/79:100 och med bifall till motionerna 1978/79:1295, yrkande 1, och 1978/79:2127, yrkande 2, beslutar att medel ur förevarande anslag inte skall beräknas för dessa båda organisationer,
4. att riksdagen beträffande frågan om godkännande av Sveriges socialistiska pionjärer som statsbidragsberättigad ungdomsorganisation avslår motionen 1978/79:616, yrkande 1,
5. att riksdagen beträffande en sänkning med 50 000 kr. av det belopp som i propositionen 1978/79:100 beräknas utgå i form av bidrag i särskild ordning avslår motionen 1978/79:2127, yrkande 3,
6. att riksdagen beträffande bidrag till de politiska ungdomsförbunden med anledning av motionen 1978/79:1295, yrkande 2, såvitt nu är i fråga, och med bifall till motionen 1978/79:2127, yrkande 4, beslutar att för detta ändamål skall beräknas 250 000 kr. mer än som föreslagits i propositionen 1978/79:100,
7. att riksdagen beträffande anslagsbeloppet med anledning av propositionen 1978/79:100 samt motionerna 1978/79:1295,

yrkande 2, såvitt nu är i fråga, och 1978/79:2127, yrkande 5, ävensom med avslag på motionen 1978/79:616, yrkande 2, till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 43 500 000 kr.,

8. att riksdagen avslår motionen 1978/79:2131, yrkande 3, om att Kontaktnätet för icke-kommersiell kultur bör erkännas som bidragsberättigad ungdomsorganisation,
9. att riksdagen avslår motionen 1978/79:1306 om stöd åt Riksförbundet Unga musikanter.

4. **Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 73 (s. 235–236) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 89 100 000 kr.

5. **Motioner om bidrag till allmän fritidsverksamhet i kommuner**

Under denna punkt i betänkandet behandlar utskottet motionerna

1978/79:614 av Olof Palme m. fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen till Bidrag till allmän fritidsverksamhet i kommuner för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 30 milj. kr.,

2. att riksdagen beslutar att bidraget skall utgå enligt i motionen förordade riktlinjer,

1978/79:806 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari – med hänvisning till vad som anförts i motionen 1978/79:805 – yrkas att riksdagen beslutar anvisa 35 milj. kr. för fritidsverksamhet i skolan.

Bakgrund

Riksdagen beslöt vid sina ställningstaganden till förslagen rörande reformeringen av skolans inre arbete (prop. 1975/76:39, UbU 1975/76:30, KrU 1975/76:4 y, rskr 1975/76:367) att ett särskilt bidrag till kommunerna skulle införas fr. o. m. budgetåret 1977/78. Riksdagen anvisade 25 milj. kr. för ändamålet under ett anslag benämnt Bidrag till allmän fritidsverksamhet i kommuner (prop. 1976/77:100, KrU 1976/77:34, rskr 1976/77:175). Statsbidraget utbetalades till kommunerna och syftade till att garantera ett utbud av fritidsverksamhet i huvudsak efter skoldagens slut. Bidraget utgick enligt generella regler och beräknades på antalet elever i grundskolan.

I förra årets budgetproposition föreslog regeringen att bidraget till allmän fritidsverksamhet inte längre skulle utgå. Som motiv för att dra in bidraget

åberopade föredraganden dels en föreslagen förstärkning av stödet till ungdomsorganisationerna, dels en omläggning av statsbidraget till grundskolan. En majoritet i riksdagen biföll förslaget om ett slopande av bidraget (KrU 1977/78:20, rskr 1977/78:261).

Motionerna

Som stöd för yrkandena i motionen 1978/79:614 har anförts bl. a. följande.

Under det år bidraget till allmän fritidsverksamhet fanns hann föreningslivet utveckla en livlig verksamhet, främst i form av eftermiddagsverksamhet för barn och ungdom. Bidraget möjliggjorde glesbygdsverksamhet, aktiviteter i nybyggda bostadsområden, temadagar, lovverksamhet och särskilda satsningar på föreningslösa och handikappade barn och ungdomar. Föreningslivet var också i full gång med en omfattande planering av olika verksamheter inför kommande år, då den borgerliga majoriteten avvecklade bidraget.

Socialdemokraterna vill stryka under det stora behov som finns när det gäller en ökad omsorg särskilt för de mindre barnen före och efter skolan.

I många kommuner, där fritidshemsverksamheten inte hunnit byggas ut i erforderlig utsträckning, utgör ett statsbidrag till fritidsverksamhet en förutsättning för att barn och ungdomar skall kunna beredas både omsorg och stimulerande aktiviteter då föräldrarna yrkesarbetar. Det är enligt vår mening även angeläget att föreningslivet känner att det har ett starkt stöd från samhället för sin verksamhet bland barn och ungdom.

I budgetpropositionen betonas vikten av kulturella insatser för barnen. Skolans roll i barnkulturarbetet framhålls. Vi kan instämma i detta, men det är då än mer förvånande att föredraganden inte samtidigt framhåller de insatser som görs inom föreningslivet på detta område. Dessa skulle också kunna förstärkas, om statsbidraget till allmän fritidsverksamhet åter infördes.

I motionen 1978/79:805 anförs som motivering för yrkandet i följdmotionen 806 att slopandet av statsbidraget har fått svåra konsekvenser för kommunerna som nu själva måste finansiera de verksamheter som tidigare igångsatts med statliga medel. Utbyggnadstakten beträffande dessa aktiviteter är naturligtvis starkt beskuren, varför detta statsbidrag borde återinföras och även höjas till högre nivå för att underlätta för kommunerna att bygga ut denna så angelägna verksamhet.

Utskottet

Statens ungdomsråd, som fördelat bidraget till allmän fritidsverksamhet i kommuner under budgetåret 1977/78, lämnar i sin anslagsframställning en redovisning beträffande detta bidrag. Därav framgår bl. a. att ungefär hälften

av kommunerna vid utgången av budgetåret 1977/78 ännu ej slutfört den verksamhet som påbörjats med stöd av bidraget till allmän fritidsverksamhet till följd av att planeringen av verksamheten tagit längre tid än beräknats både inom de kommunala förvaltningarna och i föreningarna. Verksamheten fortsätter därför i stor utsträckning även under budgetåret 1978/79. Någon samlad utvärdering av bidragets effekter föreligger således inte.

Med hänsyn till den restriktivitet som måste iakttas i dagens ansträngda statsfinansiella läge kan utskottet inte förorda att det statliga bidraget till allmän fritidsverksamhet i kommuner åter införs budgetåret 1979/80. Motionerna 1978/79:614 och 1978/79:806 avstyrks därför.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionerna 1978/79:614 och 1978/79:806.

6. **Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.** Regeringen har under punkten B 74 (s. 237) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 491 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1978/79:1285 av Kerstin Andersson i Hjärtum (c) och Ulla Tillander (c) vari yrkas att riksdagen beslutar

1. att för budgetåret 1979/80 bevilja 264 000 kr. till länsskolnämnderna för fortsatt arbete genom ANT-kontaktpersonerna,

2. att till Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 755 000 kr.,

1978/79:2127 av Per Olof Sundman m. fl. (c) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att till Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 706 000 kr. (yrkande 6).

Utskottet

Som anförs i motionerna 1978/79:1285 och 1978/79:2127 har skolöverstyrelsen (SÖ) i sin anslagsframställning för budgetåret 1979/80 prioriterat alkohol-, narkotika- och tobaksfrågorna. SÖ begär i linje härmed en total ökning av bidraget till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) med 1 123 000 kr. Regeringens förslag innebär en ökning med 64 000 kr.

I motionen 1978/79:2127 (yrkande 6) föreslås en medelsanvisning som med 215 000 kr. överstiger regeringens förslag, medan en ökning med 264 000 kr. yrkas i motionen 1978/79:1285. Det i sistnämnda motion angivna

beloppet avser stöd till de inom varje län verksamma ANT-kontaktpersonerna (Alkohol-Narkotika-Tobak).

CAN spelar en central roll i den alkohol- och narkotikaupplysning som bedrivs av frivilliga organisationer i grundskolan och andra utbildningsanstalter. Med hänsyn härtill och med anledning av förevarande motionsyrkanden anser utskottet att 250 000 kr. utöver regeringens förslag bör anvisas för förbundets verksamhet nästa budgetår.

Beträffande den i motionen 1978/79:1285 (yrkande 1) förordade specialdestineringen får utskottet erinra om att socialutskottet behandlar frågan om användningen av de 250 000 kr. som under anslaget Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder m. m. beräknats för viss projektverksamhet i länsskolnämndernas, enskilda skolors eller kommuners regi avseende utvecklingen av ANT-verksamheten inom skolan. Utskottet avstyrker yrkande 1 i motionen 1978/79:1285.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med anledning av propositionen 1978/79:100 samt motionerna 1978/79:1285, yrkande 2, och 1978/79:2127, yrkande 6, till *Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 1 741 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1978/79:1285, yrkande 1.

7. **Organisationsstöd till vissa nykterhetsorganisationer m. fl.** Regeringen har under punkten B 75 (s. 238) föreslagit riksdagen att till Organisationsstöd till vissa nykterhetsorganisationer m. fl. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 11 201 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79:1286 av förste vice talmannen Torsten Bengtson m. fl. (c, m, fp) yrkas att riksdagen beslutar att statsbidraget till vissa nykterhetsorganisationer m. fl. för budgetåret 1979/80 höjs med 2 000 000 kr.

Utskottet

Riksdagen beslutade år 1976 (prop. 1975/76:161, KrU 1975/76:40, rskr 1975/76:357) om ändrade regler för det statliga stödet till vissa nykterhetsorganisationer m. fl. Tidigare detaljregler för bidragsgivningen avskaffades. Stödet utgår till organisationernas centrala verksamhet. I samband med att de nya reglerna infördes ökade stödet väsentligt, nämligen från ca 3,2 milj. kr. till 6 milj. kr. Fr. o. m. budgetåret 1977/78 fördelas statsbidraget av en särskild samarbetsnämnd. Detta budgetår höjdes organisationsstödet till 10 milj. kr. och uppgår innevarande budgetår till 10 770 000 kr.

Med hänsyn till att organisationsstödet, som framgår av vad nyss nämnts,

ökat kraftigt under 1970-talet anser sig utskottet inte böra förorda att riksdagen går utöver den medelsanvisning som regeringen föreslagit för budgetåret 1979/80. Utskottet avstyrker motionen 1978/79:1286 och tillstyrker regeringens förslag som innebär en ökning med 431 000 kr.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79:100 och med avslag på motionen 1978/79:1286 till *Organisationsstöd till vissa nykterhetsorganisationer m. fl.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 11 201 000 kr.

Stockholm den 13 mars 1979

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Per Olof Sundman (c), Tore Nilsson (m), Ingemar Leander (s), Olle Eriksson (c), Åke Green (s), Ingegärd Frænkel (fp), Tyra Johansson (s), Karl-Eric Norrby (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Kerstin Göthberg (c), Catarina Rönnung (s), Lena Öhrsvik (s), Per Unckel (m) och Börje Stensson (fp).

Reservationer

vid **punkten 3** (Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.)

1. beträffande *frågan om bidrag till Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation* av Tore Nilsson (m) och Per Unckel (m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "455 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser inte att tillräckliga skäl redovisats för att bevilja Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation grundbidrag och rörligt bidrag enligt bidragssystemets regler. Enligt utskottets mening bör anslaget till de båda elevorganisationerna utgå med det belopp statens ungdomsråd föreslagit, dvs. 445 000 kr. till Elevförbundet och 420 000 kr. till Sveriges elevers centralorganisation. Dessa anslag utgör en ökning i förhållande till innevarande budgetår som inte markant avviker från de ökningar som kommer övriga ungdomsorganisationer till del.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen beträffande bidrag till Elevförbundet och Sveriges elevers centralorganisation med avslag på propositionen 1978/

79:100 och med bifall till motionen 1978/79:2128 beslutar att till Elevförbundet skall beräknas 445 000 kr. och till Sveriges elevers centralorganisation 420 000 kr.,

2. beträffande *frågan om bidrag till Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom* av Tore Nilsson (m), Ingegärd Frænkel (fp), Per Unckel (m) och Börje Stensson (fp) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

I likhet med föredragande statsrådet anser utskottet att medel under anslaget bör beräknas till Förbundet Unga forskare, Sveriges motorcyklisters centralorganisation, Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom. För de båda senare organisationerna innebär detta ett avsteg från vad ungdomsrådet föreslagit. Dessa organisationer uppfyller dock de formella kraven för att erhålla statsbidrag och båda har en lokal och regional verksamhet av sådan omfattning att det enligt utskottets mening är motiverat att de erhåller stöd till sin centrala verksamhet. Ett sådant stöd är också motiverat med hänsyn till att organisationer av samma karaktär som Liberala studentförbundet resp. Aktiv ungdom erhåller sådant stöd.

Utskottet tillstyrker därmed propositionen och avstyrker motionerna 1978/79:1295 och 1978/79:2127 i denna del.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen beträffande frågan om bidrag till Liberala studentförbundet och Aktiv ungdom med avslag på motionerna 1978/79:1295, yrkande 1, och 1978/79:2127, yrkande 2, godkänner propositionen 1978/79:100,

3. beträffande *frågan om bidrag till de politiska ungdomsförbunden* av Tore Nilsson (m), Ingegärd Frænkel (fp), Per Unckel (m) och Börje Stensson (fp) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet anser" och på s. 9 slutar med "på regeringen" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är angeläget att ge de politiska ungdomsförbunden särskilda medel för medverkan i skolorna i samband med valrörelsen. Ungdomsförbunden har fått liknande medel vid 1973 och 1976 års val. 1973 utgick 60 000 kr. och 1976 100 000 kr. Det i propositionen föreslagna beloppet innebär således en betydande ökning. Utskottet tillstyrker denna men är inte berett att förorda de ytterligare höjningar som föreslås. Utskottet avstyrker därför motionerna 1978/79:1295 och 1978/79:2127 såvitt nu är i fråga.

dels utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen beträffande en ökning av det belopp som i propositionen 1978/79:100 beräknas utgå i form av särskilt

bidrag till de politiska ungdomsförbunden avslår motionerna 1978/79:1295, yrkande 2, såvitt nu är i fråga, och 1978/79:2127, yrkande 4.

4. beträffande *medelsberäkningen* av Tore Nilsson (m), Ingegärd Frænkel (fp), Per Unckel (m) och Börje Stensson (fp) som – vid bifall till reservationerna 1, 2 och 3 eller någondera av dem – anser att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Vad beträffar" och slutar med "43 500 000 kr." bort ha följande lydelse:

Vad beträffar m e d e l s b e r ä k n i n g e n föreslås i propositionen att ett förslagsanslag av 45 105 000 kr. anvisas för nästa budgetår. I motionerna 1978/79:616 (yrkande 2), 1978/79:1295 (yrkande 2) och 1978/79:2127 (yrkande 5) framförs yrkanden i fråga om anslagsbeloppets storlek. Med hänsyn framför allt till svårigheterna att i förväg korrekt beräkna medelsåtgången för det rörliga bidraget måste med nödvändighet beräkningen av detta förslagsanslags storlek bli ganska osäker. Utskottet föreslår att riksdagen för nästa budgetår anvisar ett förslagsanslag av 43 500 000 kr.

5. vid **punkten 5** (Motioner om bidrag till allmän fritidsverksamhet i kommuner) av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Tyra Johansson (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Catarina Rönnung (s) och Lena Öhrsvik (s) som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

I propositionen om skolans inre arbete (prop. 1975/76:39) innefattades också ställningstaganden till barnstugeutredningens förslag i betänkandet Barns fritid. Därmed markerade den dåvarande regeringen sin helhetssyn på uppväxtmiljön för barn och ungdomar, där både fritiden och skolan är av stor betydelse. Genom den gemensamma behandlingen av såväl skola som fritid fick propositionen karaktären av förslag till en barn- och ungdomspolitisk reform, även om förnyelsen av skolans inre arbete kom att stå i förgrunden. Ett konkret uttryck för strävan att förbättra uppväxtmiljön för barn och ungdomar var införandet av stödet till allmän fritidsverksamhet i kommuner på 25 milj. kr. Detta tilldelades kommunerna under budgetåret 1977/78 men slopades innevarande budgetår, vilket utskottet finner högst beklagligt.

I motionen 1978/79:614 föreslås att statsbidraget till allmän fritidsverksamhet återinförs budgetåret 1979/80 och att 30 milj. kr. anvisas för ändamålet. Ett statsbidrag på 35 milj. kr. för fritidsverksamhet i skolan yrkas i motionen 1978/79:806.

Utskottet anser att det i motionen 1978/79:614 anförts övertygande skäl för ett återinförande av statsbidraget. Ett bidrag av detta slag är utan tvekan viktigt som stöd och stimulans till föreningslivets verksamhet bland barn och ungdomar.

Med hänsyn till det angelägna i den allmänna fritidsverksamheten, som är en väsentlig del i den helhetssyn som kännetecknade SIA-beslutet, bör enligt

utskottets mening statsbidraget till allmän fritidsverksamhet återinföras budgetåret 1979/80. Utskottet föreslår sålunda med bifall till motionen 1978/79:614 att ett särskilt bidrag till allmän fritidsverksamhet i kommunerna tas upp i statsbudgeten för budgetåret 1979/80. Statsbidraget bör i enlighet med motionen uppgå till 30 milj. kr. och utgå enligt de riktlinjer som riksdagen fastställde våren 1977 (KrU 1976/77:34).

Vid riksdagens bifall till utskottets förslag blir motionen 1978/79:806 i allt väsentligt tillgodosedd.

Utskottet hemställer

a) att riksdagen med bifall till motionen 1978/79:614 och med anledning av motionen 1978/79:806 till *Bidrag till allmän fritidsverksamhet i kommuner* för budgetåret 1979/80 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 30 000 000 kr.,

b) att riksdagen beslutar att bidraget skall utgå enligt de riktlinjer som förordas i motionen 1978/79:614.

6. vid **punkten 6** (Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) av Tore Nilsson (m), Ingegärd Frænkel (fp), Per Unckel (m) och Börje Stensson (fp) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 13 som börjar med "CAN spelar" och slutar med "nästa budgetår" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till att det ekonomiska läget f. n. motiverar sträng återhållsamhet med utgiftsökningar är utskottet inte berett förorda någon höjning av det i propositionen föreslagna anslagsbeloppet. Utskottet avstyrker därför yrkande 2 i motionen 1978/79:1285 och yrkande 6 i motionen 1978/79:2127.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79:100 och med avslag på motionerna 1978/79:1285, yrkande 2, och 1978/79:2127, yrkande 6, till *Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 1 491 000 kr.,

Särskilda yttranden

1. vid **punkten 3** (Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.) beträffande *rörligt bidrag med 28 kr. för varje medlem över 3 000* av Per Olof Sundman (c), Olle Eriksson (c), Karl-Eric Norrby (c) och Kerstin Göthberg (c):

Det ökade statliga stödet till ungdomsorganisationerna under 1970-talet har i hög grad stimulerat olika delar av deras verksamhet.

Enligt den senaste redovisningen från organisationerna täcker statsbi-

draget till central verksamhet ca 35 % av kostnaderna. Procenttalen skiljer sig dock i stor utsträckning mellan olika organisationer. I en av statens ungdomsråd gjord undersökning om ungdomsorganisationernas ekonomiska situation redovisas successivt ökande administrativa kostnader. Detta motiverar att bidraget räknas upp enligt ungdomsrådets förslag. När det gäller principerna för bidragsgivningen har ungdomsrådet föreslagit att det rörliga bidraget utgår med ett enhetligt belopp om 28 kr. per medlem. Enligt vår mening finns det starka skäl att följa detta förslag. Vi räknar med att man i kommande budgetförslag beaktar förslaget.

2. vid **punkten 7** (Organisationsstöd till vissa nykterhetsorganisationer m. fl.) av Tore Nilsson (m) och Karl-Eric Norrby (c):

Vi delar den uppfattning som kommer till uttryck i motionen 1978/79:1286 om idérörelsernas svårigheter att jämfört med andra organisationer hävda sig i storlek och snabba medlemsökningar. En idérörelse kan inte heller möta kostnadsstegringar med rationaliseringar och ökade intäkter i den takt som erfordras. Erfarenheterna inom nykterhetsrörelsen visar att framtida anslagshöjningar aldrig kompenserar den minskning som uppstår när höjning av statsbidraget uteblir. Man bör också hålla i minnet att nykterhetsrörelsens strävan aktivt motarbetas av kapitalstarka grupper.

Nykterhetsrörelsen har under många år varit missgynnad när det gäller samhällets bidragsgivning. Jämfört med andra folkrörelser erhåller nykterhetsrörelsen ett anslag som räknat per medlem utgör hälften av bidraget till trossamfund och ungefär en fjärdedel av bidraget till idrottsrörelsen. Den av regeringen föreslagna höjningen utgör endast 4,1 %, vilket inte ens täcker de höjda kostnader som inflationen under 1978 orsakade.

Med hänsyn till att det ekonomiska läget f. n. motiverar sträng återhållsamhet med utgiftsökningar har vi inte motsatt oss utskottets ställningstagande till anslagsyrkandet i motionen 1978/79:1286. Vi vill emellertid framhålla att det bör vara ett samhälleligt intresse att stödja det viktiga arbete nykterhetsorganisationerna utför. Anslag till verksamhet av detta slag innebär besparingar i andra hänseenden och därigenom lättnader i den totala samhällsekonomin. Detta talar för att det statliga stödet till nykterhetsorganisationerna i kommande budgetförslag avvägs så att organisationerna bättre kompenseras för de kostnadsfördyringar inflationen åsamkar.